УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ
ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ДЕРЖАВНА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

КАЛЕНДАР ЗНАМЕННИХ І ПАМ'ЯТНИХ ДАТ ХМЕЛЬНИЧЧИНИ НА 1994 РІК

МЕТОДИЧНО-
БІБЛІОГРАФІЧНИЙ
ПОСІБНИК
ВИХОДИТЬ
З 1966 РОКУ

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ - 1993

УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

ДЕРЖАВНА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

КАЛЕНДАР ЗНАМЕННИХ І ПАМ"ЯТНИХ ДАТ ХМЕЛЬНИЧЧИНИ НА 1994 РІК

Методично-бібліографічний посібник виходить
з 1966 року

Хмельницький - 1993

Складачі: Г.С.Гулімовська
С.Р.Михайлова
Методичні поради підготувала: Л.А.Снігур
Відповідальний за випуск: Н.М.Синиця

Черговий "Календар знаменних і пам"ятних дат Хмельниччини на 1994 рік" містить матеріали про визначні події історії, суспільно-політичного та громадського життя області, ювілеї уродженців краю та видатних діячів, чиє життя і діяльність пов"язані з Хмельниччиною.

Покажчик відкривається хронологічним переліком дат 1994 року. Деякі з них супроводжуються текстовими довідками та бібліографічними списками літератури. Ці дати позначені зірочками /*/.

У бібліографічних списках література групується у логічній послідовності. До деяких дат в кінці списку подаються довідки обласного архіву, підготовлені науковим працівником Якобчуком О.В., які вказують, де саме знаходяться потрібні історичні та біографічні документи.

До особливо визначних дат подаються методичні поради бібліотекареві.

Видання розраховане на бібліотечних, музейних працівників, викладачів та студентів, всіх, хто цікавиться краєзнавством.

Одночасно з методично-бібліографічним посібником "Календар знаменних і пам"ятних дат Хмельниччини на 1994 рік" слід використовувати "Календар знаменних і пам"ятних дат", який випускає Державна бібліотека України.

Відбір літератури та документів закінчено у вересні 1993 р.

ПЕРЕЛІК ПАМ"ЯТНИХ ДАТ НА 1994 РІК:

1 січня -	50 років з дня народження М.Ф.Федунця /1944/ - поета, відповідального секретаря Хмельницької організації Спілки письменників України. Народився в с.Сушівці Білогірського р-ну.
16 січня -	40 років з часу перейменування м.Проскурова в м.Хмельницький, а Кам"янець-Подільської області в Хмельницьку /згідно указу Президії Верховної Ради УРСР від 16 січ.1954 р./
17 лютого* -	50 років з дня загибелі В.О.Котика /1930-1944/, піонера-партизана, Героя Радянського Союзу. Народився в с.Умелівці Шепетівського р-ну.
6 березня -	70 років з дня народження Ю.В.Букатевича /1924/ - прозаїка. З 1947 р. живе у Хмельницькому.
24 березня -	70 років з дня народження М.Ф.Тищука /1924-1985/ - поета-гумориста. Народився в с.Носипівка Старокостянтинівського р-ну.
27 березня -	165 років з дня народження А.І.Димінського /1829-1905/ - українського фольклориста, етнографа, краєзнавця Поділля. Закінчив Кам"янець-Подільську повітову школу. Збирав фольклорно-етнографічні матеріали у багатьох селах сучасної Хмельниччини.
березень* -	50 років визволення Хмельницької області від німецько-фашистських загарбників.
4 квітня -	85 років з дня народження В.П.Беляєва /1909-1990/ - видатного українського та російського прозаїка. Народився в м.Кам"янці-Подільському.
11 квітня * -	140 років з дня народження М.Г.Савіної - видатної російської артистки /1854-1915/. Народилася в м.Кам"янці-Подільському.
25 травня -	90 років з дня народження О.Г.Горецької /1904/ поетеси. Народилася в с.Старий Острополь Старокостянтинівського р-ну

травень*	-	400 років з часу заснування м.Шепетівки.
травень	-	30 років з часу заснування ансамблю танцю "Пололянчик" Хмельницького міського Палацу творчості дітей та юнацтва /1964/ - володаря багатьох премій, лауреата міжнародних фестивалів та конкурсів, зразкового художнього колективу України.
15 червня	-	85 років з дня народження М.Окільчевського /1909-1979/ - українського вченого в галузі механіки і математики, академіка АН України. Народився в м.Кам"янці-Подільському.
15 червня*	-	100 років з дня народження відомого математика М.Г.Чеботарьова /1894-1947/. Народився в м.Кам"янці-Подільському.
17 червня	-	70 років з дня народження українського поета В.І.Лапиця /1924/. Народився в с.Харківці Старосинявського р-ну
23 червня	-	70 років з дня народження Г.Я.Храпача /1924/ - члена обласної організації Спілки письменників України. Народився в с.Гелетинці Хмельницького р-ну.
24 червня*	-	100 років з дня народження В.Ю.Січинського-визначного мистецтвознавця, графіка, історика, архітектора, сина Ю.Сіцінського. Народився в Кам"янці-Подільському /1894-1962/.
13 липня*	-	100 років з дня народження історика і археографа Б.Б.Кафенгауза /1894-1969/. Народився у м.Проскурові.
20 липня	-	50 років з дня народження А.Й.Ненцінського /1944/ - члена обласної організації Спілки письменників України. Народився в с.Веснянка Старокостянтинівського р-ну.

24 серпня* - 80 років з дня народження Історика, члена-кореспондента АН України Ф.П.Шевченка. Народився в 1914 р. в м.Дунаївцях.

27 серпня - 20 років з дня смерті українського поета-байкаря М.П.Годованця /1893-1974/. Вчився і працював в Кам"янці-Подільському. Тут помер і похований.

29 вересня - 90 років з дня народження М.О.Островського /1904-1936/ - письменника-бійця. Працював в Шепетівці, Березнівському та Ізяславському р-нах.

3 жовтня - 95 років з дня народження К.О.Горбенка 1899 - українського письменника. Народився в с.Микитинці Ярмолинецького р-ну.

9 жовтня* - 90 років з дня народження українського поета М.П.Бажана /1904-1983/. Народився в м.Кам"янці-Подільському.

6 листопада* - 60 років з дня народження українського письменника В.А.Маняка /1934-1992/. Народився в с.Криштопівка Волочиського р-ну.

10 грудня - 135р. з дня народження Сіцінського /Сецінського/ Юхима Йосиповича - видатного Історика Поділля, етнографа, мистецтвознавця, музеєзнавця, громадського діяча. Народився в 1859р. в с.Мазники Летичівського повіту Подільської губернії, тепер Деражнянського р-ну в сім"ї священика - помер 7.12.1937р. в м.Кам"янці-Подільському.

14 грудня* - 80 років з дня народження С.К.Гуменюка /1914-1991/ - відомого Історика-краєзнавця, бібліографа Поділля. Народився в с.Михайлівка, тепер Ярмолинецького р-ну.

27 грудня - 60 років з дня народження поета Д.Ю.Онковича /1934/. Народився в с.Турчинці Городоцького р-ну.

8 червня - 65 рокІв з дня народження поета, прозаІка, члена обласноІ органІзацІІ СпІлки письменникІв УкраІни В.І. Кравчука. Народився в с. КІндратка ІзяславськогО р-ну (1929).

13 вересня - 160 рокІв з дня народження А.П.Свидницького (1834-1871), украІнського письменника,уродженця ВІнницькоІ областІ.Навчався у Кам"янець-ПодІльськІй духовнІй семІнарІІ (1851 - 1856).

12 жовтня - 400 рокІв з дня смертІ Г.Д.Смотрицького (І-й пол.16 - 1594), украІнського письменника,педагога, культурно-освІтнього дІяча. Народився в с. Смотрич Дунаевецького р-ну.

22 листопада - 75 рокІв з дня смертІ К.А.РубчаковоІ (1881 - 1919), украІнськоІ драматичноІ актриси І спІвачки. Перебувала на гастролях у Кам"янцІ-ПодІльському,Проскуровi. Померла у ЗІнькІвцях Кам"янець-ПодІльського р-ну.

Грудень* - 360 рокІв з часу заснування м. Славути.

/16/ січня 550 РОКІВ З ЧАСУ ЗАСНУВАННЯ М.КРАСИЛОВА.

Красилів - місто районного підпорядкування, центр Красилівського району, розташоване на річці Случ /бас.Дніпра/, за 3 км. від залізничної станції Красилів.

Перша письмова згадка про Красилів збереглася в історичних документах від 16 січня 1444 року. Населення Красилова брало участь у народно-визвольній війні українського народу 1648-1654 р.р. і в гайдамацькому русі середини XVIII ст.

Після другого поділу Польщі /1793 р./ Красилів, у складі Правобережної України, возз"єднано з Росією, з 1797р. містечко входить до складу Старокостянтинівського повіту Волинської губернії. У 1825 р. тут діяла декабристська управа товариства об"єднаних слов"ян, яку очолював командир роти Пензенського піхотного полку М.М.Спиріпов.

За роки радянської влади Красилів спочатку - волосний, а з березня 1923 р. - районний центр Шепетівського округу, у 1932-1937 р.р. - Вінницької області, з 1937 р. - у складі Хмельницької області.

Під час Великої Вітчизняної війни на Красилівському цукровому заводі діяла підпільна група, а на околицях районного центру - підпільна диверсійна група ім.Суворова, очолювана Г.Н.Вітюком. В 1943-1944 р.р. тут розгорнув активні дії партизанський загін "Іскра".

Красилів визволили від фашистських загарбників 9 березня 1944 р. частини 1-і гв. армії та 7-го танкового корпусу 3-ї гв. танкової армії.

З 1964 р. Красилів - місто . Нині - це гарно збудований районний центр. Тут працюють машинобудівний, агрегатний, асфальтовий, цукровий, цегельний заводи, хлібзавод, рембудуправління, пересувна механізована колона, харчовий комбінат.

В місті проживає біля 20 тис. чоловік. До послуг населення 4 загальноосвітні, музична і спортивна школи, лікарня, 11 бібліотек, Будинок культури, кінотеатр.

Література:

ПОДІЛЛЯ у ВеликІй ВІтчизнянІй вІйнІ /1941-1945/: зб. документІв І матерІалІв - ЛьвІв: Каменяр, 1969.-416 с.
Красилів - с. 5,7,365.

ТЕОДОРОВИЧ Н.И. Историко-атеистическое описание церквей и приходов Волынской епархии.- Т.4.- С. 459, 461.

АРХИВ Юго-Западной России.- Ч.7. Т.2.-С. 23.

НАДОЛІЧНА Е.І., Шемчук Я.С. Красилів // Історія міст і сіл УкраїнськоІ РСР: В 26-ти т. Хмельницька обл.- К., 1971.- С. 365-375.

ГУМЕНЮК С.К., Морський М.Д. Туристські маршрути Хмельниччини: Путівник.- ЛьвІв: Каменяр, 1983.-120 с.
Красилів - с. 73-74.

КРУГЛЯК Ю.М. Ім"я вашого міста: Походження назв міст і селищ міського типу.- К.: Наук. думка, 1978.-152 с.
Красилів - с. 73.

ГЖИМАЙЛО Ю.Д. Походження назв містечок і сіл Красилівщини - Красилів, 1992.- 22 с.
Красилів - с. 21-22.

ГЖИМАЙЛО Ю. Красилів з найдавніших часів // Зоря комунізму.- 1990.- 23 жовт., 13 листоп., 20 груд.

ГЖИМАЙЛО Ю.Д. Місто над Случем: Літ. нарис /про Красилів/ - Хмельницький: Рел.-видав. відділ, 1992.-98 с.

АНТОНОВИЧ О. За кошти заводу: фоторепортаж /про нову поліклініку в Красилові/ // Рад. Поділля.- 1991.- 1 листоп.

КРАСИЛІВ // УРЕ.- 2- вид.- К., 1980.- Т. 5.- С.474.

КРАСИЛІВ // Рад. енцикл. Історії України.- К., 1970.- Т. 2.- С. 496.

Красилів //Географічна енциклопедія України.- К., 1990.- Т. 2.- С. 209-210.

КРАСИЛІВ // Укр. рад. енцикл. словник: В 3-х т. - 2-е вид.- К., 1987.- С. 180.

КРАСИЛІВ // Ковтун В.В., Степаненко А.В. Города Украины: /Экон.-геогр. справочник/.- К., 1990.- С. 237.

КРАСИЛІВ // Історія міст і сіл Хмельницької області: /Ретроспект. бібліогр. покажч./ Ч.П. Топографічна.- Хмельницький, 1987.- С. 194-197.

ДОКУМЕНТИ :

ДАХО, ФР - 339 оп. I, спр. I60, арк. 5,7,9.
- " - ФР - 863, оп. 3, спр. 345, арк. 3
- " - ФР -I74I, оп. I, спр. 2, арк. 276.
- " - ФР -2484, оп. I, спр. I34, арк. 8
- " - ФР -32I9, оп.I, спр. 2, арк. 5I3
- " - Ф.П. - I97, оп. 3, спр. 35, арк. I
- " - Ф.П. - 487, оп. IO, спр. 29, арк. 3-5, I3.
спр. 28, арк. I,2
спр. 42, арк. 7I

17 лютого

50 РОКІВ З ДНЯ ЗАГИБЕЛІ В.С.КОТИКА, ПІОНЕРА-ПАРТИЗАНА, ГЕРОЯ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ /1930-1944 р.р./.

17 лютого 1994 р. минає 50 років з дня загибелі Валентина Олександровича Котика - юного учасника партизанського руху на Україні під час Великої Вітчизняної війни, Героя Радянського Союзу.

Народився В.Котик 11 лютого 1930 р. в с. Жмелівці Шепетівського району в селянській сім"ї. З 1937 р. жив і вчився у м.Шепетівці. Коли місто окупували німецько-фашистські загарбники, Котик вступив до підпільної організації, виконував бойові доручення, розклеював листівки на вулицях рідного міста, збирав на місцях боїв зброю та боєприпаси. А згодом став зв"язковим Шепетівських підпільників.

Пізніше продовжував боротьбу з ворогом у партизанському загоні. Загинув юний патріот у боях за визволення м.Ізяслава. Йому тільки минуло 14 років.

27 червня 1958 р. В.Котику посмертно присвоєно звання Героя Радянського Союзу. Ім"я юного Героя носить школа, де вчився В.Котик. У місті Шепетівці йому споруджено пам"ятник, на якому золотом горить напис: "Піонеру-партизану Герою Радянського Союзу Валі Котику від піонерів України.

ЛІТЕРАТУРА :

ПРО присвоєння посмертно звання Героя Радянського Союзу піонерові-партизану В.О.Котику: Указ Президії Верховної Ради СРСР від 27 черв. 1958 р. // Поділля у Великій Вітчизняній війні. /1941-1945 р.р./ - Львів, 1969.-С. 243.

КОТИК Г.М. Мій син /Валя Котик/ /Літ. запис С.Чумакова.- К.: Веселка, 1965.- 90 с., іл.

КОТИК Г. Останній бій /Валі Котика/ //Вічно живі.- К., 1975.- С. 307-411.

Котик Віктор. Слово про брата: /Спогади брата юного Героя/ // Рад. освіта.- 1985.- 5 квіт.

ІСТОРІЯ МІСТ І СІЛ УКРАЇНСЬКОЇ РСР: В 26-ти т. Хмельницька область.- К.: Голов. ред. УРЕ, 1971.- 706 с.

В.Котик - С. 5I, 27I, 62I.

КОТИК Валентин Александрович // Гордость и слава Подолии: Очерки о Героях Сов. Союза - уроженцах Хмельницк. обл. /Сост. М.Е.Макухин - Львов, I985.- С. II8-I2I.

КОТИК Валентин Александрович // Бугай Е.М., Макухин М.Е. Из когорты мужественных: Сб. очерков и зарисовок.- Львов, I978.- С. 80-83.

ПОЗНАНСЬКА М. Валя Котик.- М.: Дет. лит., I97I.- 94 с.

ЦИПА Г. ВІчно юний партизан-герой /В.Котик/ //Почат. шк.-I980.- № 2.- С. II-I5.

ДОМАНК А., Сбойчаков М. Шепетовские подпольщики.- М.: Политиздат, I972.-I59 с.

ВАЛЯ КОТИК // Сбойчаков М. Два юных героя.- М., I965.- С.34-67.

АНДРОНОВ М. Вечно помнить будем: /Стих о Вале Котике/ //Вожатый.- I967.- № 3.- С. 43.

КОТИК Валя /Валентин Александрович/ /I930-I944/ // Великая Отечественная война, I94I-I945. События. Люди. Документы: Краткий ист. справочник.- М., I990.- С. 374.

Березень

ДО 50-РІЧЧЯ ВИЗВОЛЕННЯ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ ВІД НІМЕЦЬКО-ФАШИСТСЬКИХ ЗАГАРБНИКІВ.

Велика Вітчизняна війна була найсуворішим випробовуванням, яке будь-коли випадало на долю нашого народу.

У тяжкі роки боротьби з гітлерівськими полчищами вся наша країна являла собою згуртований табір, в якому кожна людина робила все, щоб пополати озвірілого ворога.

У загальній боротьбі проти німецько-фашистських загарбників активну участь брали й трудящі Поділля.

Хмельницька область була окупована німецько-фашистськими загарбниками протягом 2-18 липня 1941 р. Для трудящих області, як і інших, окупованих гітлерівськими військами районів, настали чорні дні кривавого "нового порядку". За роки окупації фашисти вбили і замучили на території Хмельницької області 478 тисяч громадян. До Німеччини на каторжні роботи було вивезено 117 тисяч юнаків і дівчат.

Відступаючи на захід під могутніми ударами Червоної Армії, німецько-фашистські загарбники зруйнували міста, повністю спалили десятки сіл у Славутському, Шепетівському, Ізяславському та інших районах північної частини області. Фашисти вивели з ладу майже всі підприємства, знищили в колгоспах сотні тваринницьких ферм, тисячі різних господарських і культурно-освітніх приміщень. Сума збитків, заподіяних окупантами народному господарству області, становила 18558 млн. крб.

Хоч як лютували гітлерівці, їм не вдалося зламати волю трудящих Поділля. На території Хмельниччини боротьбу з ворогом вели понад партизанських з"єднань, десятки окремих загонів і понад 140 підпільних і диверсійних груп.

Визволення Поділля від ярма німецько-фашистських окупантів розпочалося в січні 1944 року військами 1-го Українського фронту. 11 лютого було звільнено м.Шепетівку, 9 березня - Старокостянтинів, 25 березня - Проскурів, 26 березня - Кам"янець-Подільський. 4 квітня 1944 року Хмельницька область була повністю очищена від німецько-фашистських загарбників.

За мужність і героїзм, проявлені у боротьбі з фашистськими загарбниками, керівникові Славутського підпілля Г.М.Михайлову, командирам партизанського загону І.С.Музальову, диверсійного батальйону М.І.Петрову, загону мінерів О.І.Іванову, піонеру-партизану Валентину Котику було присвоєно звання Героя Радянського Союзу. Близько 17 тисяч подолян відзначені орденами і медалями, а 73 з них удостоєні звання Героя Радянського Союзу.

ЛІТЕРАТУРА :

СООБЩЕНИЯ советского информбюро. Т.6. Январь-июнь 1941 года- М.: Изд. Совинформбюро, 1944.-296 с.

Повідомлення про визволення міст і сіл Кам"янець-Подільськ. обл. від гітлерів. загарбників - с. 291,323, 479, 528, 542, 543, 544.

НІМЕЦЬКО-ФАШИСТСЬКИЙ окупаційний режим на Україні: Зб. док. і матеріалів/ Упоряд. Батюк А.А. та ін.- К.: Політвидав України, 1983.-487 с.

В зб. є документи, які розповідають про криваві злодіяння гітлерів. загарбників на Поділлі - с. 83, 103, 139, 179, 200, 230, 276, 286, 287, 395-397, 444.

ПОДІЛЛЯ у Великій Вітчизняній війні /1941-1945 р.р./: Зб. док. і матеріалів /Упоряд.: В.Г.Абрамова, Г.В.Вітряна, І.В.Гарнага та ін.- Львів: Каменяр, 1969.-416 с.

БУГАЙ Е.М., Макухин М.Е. Из когорты мужественных: Сб. очерков и зарисовок /о Героях Сов. Союза уроженцах Хмельниц. обл./ - Львов: Каменяр, 1978.-279 с.

ГОРДОСТЬ и слава Поволии: Очерки о Героях Сов. Союза - уроженцах Хмельниц. обл. /Сост. М.Е. Макухин - Львов: Каменяр, 1985.- 262 с., ил.

ГУМЕНЮК М. Пішла дивізія вперед //Рад. Поділля.-1991.-23 берез. Визволення обл.

ГУМЕНЮК С.К. Подвиг юних: З історії боротьби комсомольців і молоді Хмельниччини проти нім.-фашист. загарбників в роки Великої Вітчизняної війни. /Метод. розробка/ - Хмельницький, 1983.- 45 с./

ГУМЕНЮК С.К. Проскурівське підпілля: Метод. розробка.- Хмельницький, 1982.-29 с.

ЕРЕМЕНКО І. Стояли на смерть // Рад. Поділля.- 1989.- 18 верес.- /До 45-річчя визволення України від нім.-фашист. загарбників/

Про бойові дії 80-і стрілец. дивізії на території обл.

ЗАГОРУЙКО В. Він визволяв Проскурів /В.І.Колосов, проживає у Хмельницькому/ // Хмельниччина.- 1992.- 11 груд.

ІСТОРІЯ МІСТ І СІЛ УРСР: В 26-ти т. Хмельниц. обл.- К.: Голов. ред. УРЕ, 1971.-706 с.

Висвітлюється підпільний і партизанський рух у 1941-1945 р.р.

МАКУХІН М. В боях за Проскурів //Рад.Поділля.-1989.-25 берез.

НАЗАРЕНКО Є. І він настав - день свободи // Хмельницький вечірній.- 1993.-24 берез.

Визволення м.Хмельницького.

ПХИМЧУК В. І був день визволення /обл./ //Поділ. вісті.-1993.- 25 берез.

ДОКУМЕНТИ :

ДАХО, ФР - 335, оп. 5, спр. 2, арк. 3-7.
- " - ФР - 426, оп. 1, спр. 171, арк. 7.
- " - ФР - 434, оп. 1, спр. 3, арк. 80
- " - ФР - 434, оп. 1, спр. 7, арк. 35, 38, 45, 162.
- " - ФР - 434, оп. 1, спр. 23, арк. 15
- " - ФР - 814, оп. 1, спр. 1, арк. 2.
- " - ФР - 867, оп. 1, спр. 1, арк. 1.
- " - ФР - 863, оп. 2, спр. 30, арк. 3;
спр. 44, арк. 37, 38.
- " - ФП - 487, оп. 1, спр. 3, арк. 11,12.

ПОРАДИ БІБЛІОТЕКАРЕВІ.

50-річчя визволення України та Хмельницької області від німецько-фашистських загарбників є знаменною датою для всього населення. Наш святий обов"язок - не залишити поза увагою учасників воєнних подій, братських могил, місць поховань, могил і поховань на місцях колишніх гетто і концтаборів, що розміщувалися на території нашої області. Необхідно вшанувати пам"ять загиблих і віддати шану живим учасникам війни, солдатським вдовам.

У підготовці по відзначення 50-річчя визволення області від німецько-фашистських загарбників повинні брати активну участь бібліотеки. Вони спільно з місцевими органами влади, різними громадськими формуваннями і релігійними конфесіями повинні включитися в громадську акцію "Пам"ять" по підготовці і відзначенню цієї знаменної дати. Брати активну участь у проведенні урочистих вечорів, вечорів пам"яті, вшанування ветеранів війни, солдатських вдів, оформляти книжкові виставки проводити інші масові заходи.

У 1995 році в області буде здійснено видання "Книги Пам"яті" про всіх подолян, які загинули в боях, померли від ран в госпіталях, пропали безвісті. У зв"язку з цим бібліотечні працівники повинні сприяти у пошуках імен для цієї книги.

В бібліотеках радимо організувати невеликий куточок, в якому можуть бути розміщені книжково-ілюстративні виставки, календарі пам"ятних дат другої світової війни, реліквії, та ін. Для цього радимо використати дати німецької окупації і визволення райцентрів і міст Хмельницької області.

Дати німецької окупації і визволення
райцентрів і міст Хмельницької області
в роки війни*

Назва райцентрів і міст	Дата окупації	Дата визволення
1. Білогір"я	5.07.1941	20.02.1944
2. Віньківці	11.07.1941	27.03.1944
3. Волочиськ	3.07.1941	17.03.1944
4. Городок	8.07.1941	26.03.1944
5. Деражня	11.07.1941	25.03.1944
6. Дунаївці	11.07.1941	31.03.1944
7. Ізяслав	5.07.1941	6.03.1944
8. Кам"янець-Подільський	10.07.1941	26.03.1944
9. Красилів	8.07.1941	9.03.1944
10. Летичів	17.07.1941	23.03.1944
11. Нова Ушиця	14.07.1941	27.03.1944
12. Полонне	6.07.1941	8.01.1944
13. Славута	7.07.1941	18.01.1944
14. Старокостянтинів	8.07.1941	9.03.1944
15. Стара Синява	14.07.1941	8.03.1944
16. Теофіполь	6.07.1941	5.03.1944
17. Хмельницький	8.07.1941	25.03.1944
18. Чемерівці	9.07.1941	25.03.1944
19. Шепетівка	4.07.1941	11.02.1944
20. Ярмолинці	8.07.1941	27.03.1944

Книжкову виставку можна оформити за назвою "Поділля не скорилось", на якій слід представити документальну, краєзнавчу, художню літературу, що висвітлює воєнні події, партизанський рух на Україні та в Хмельницькій області.

Радимо провести усний журнал "Згадаймо всіх поіменно":

Перша сторінка "Червень... 1941" розкриває початок війни для даної місцевості.

Друга сторінка "Героїка солдатських буднів" розповість про долі солдат у Великій Вітчизняній війні".

Третя сторінка "В ім'я перемоги залишилися вдовами". Це розповідь про жінок-вдів.

Четверта сторінка "Сторінка слави і безсмертя".

Цю сторінку можна побудувати за листами загиблих воїнів.

---

* Довідка про дату тимчасової окупації нім.-фашист.загарбниками і звільнення Червоною Армією найбільш значних населених пунктів Кам"янець-Поділ. обл. /1941-1945 р.р./ //Поділля у Великій Вітчизняній війні /1941-1945р.р./: Зб.док.і матеріалів.-Л.,1969.-С.374-384.

П"ята сторінка Не забудемо ж браття
Про завіт:
Мертвим - шану воздати
А живим - полюбить.

Радимо проводити також вечори вшанування ветеранів, урочисті вечори, присвячені 50-річчю визволення Хмельниччини. Вечір можна побудувати за таким примірним планом:

1. Вступне слово і відкриття вечора.
2. Дорогами Великої Вітчизняної війни. Спогади ветеранів війни, учасників партизанського руху на Поділлі.
3. Подвигу жити у віках. Розповіді про учасників Великої Вітчизняної війни, як живих так і тих, кого вже немає. Вручення їм подарунків, виконання на замовлення ветеранів концертних номерів.
4. Пісня, обпалена війною. Музична композиція з пісень фронтових років, пісень на замовлення учасників вечора.

В проведенні заходів присвячених 50-річчю визволення Хмельниччини від німецько-фашистських загарбників радимо використати попереднє видання бібліотеки - "Вони захищали Батьківщину" /Метод. поради по відзначенню 45-річчя Перемоги у Великій Вітчизняній війні/.- Хмельницький, 1990.

II квітня

140 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ М.Г.САВІНОЇ /1854-1915/

Савіна Марія Гаврилівна - видатна російська артистка. Народилася в м.Кам"янці-Подільському в родині акторів. Закінчила гімназію в Одесі. З 8 років виступала на сцені. Сценічну діяльність почала з 1869 р. в Мінську. Виступала в театрах Харкова, Казані, Саратова, Орла та інших міст.

Великий вплив на формування світогляду артистки справила учениця М.Щепкіна - О.Щуберт, а також актор і режисер П.Мелвелев, з якими Савіна працювала. У 1874 р. вступила до трупи Олександринського театру в Петербурзі, в якій зайняла провідне місце.

М.Г.Савіна успішно виступала в п"єсах О.Островського, Л.Толстого, І.Тургенєва, А.Чехова, створивши понад 40 образів. Савіна розвивала традиції російського реалістичного мистецтва, поєднувала блискучу обробку сценічного образу з глибиною почуттів. Розкриваючи душевний світ своїх героїв, вона виявляла саму суть образу, досягнувши яскравої внутрішньої і зовнішньої характерності.

М.Савіна - перша російська артистка, яка стала на шлях широкої громадської діяльності. Була одним з ініціаторів скликання Першого Всеросійського з"їзду театральних діячів, організатором Російського Театрального товариства і головою його ради /1883-1915/. Марія Гаврилівна підтримувала тісні зв"язки з багатьма діячами української театральної культури, зокрема М.Кропивницьким, М.Заньковецькою, М.Садовським, П.Саксаганським.

ЛІТЕРАТУРА :

САВИНА М.Г. Горести и скитания: Записки. 1854-1877.-Л.-М.: Искусство, 1961.-142 с.

СВЕТАЕВА М.Г. Мария Гавриловна Савина.- М.: Искусство, 1988.- 318 с., ил.- /Жизнь в искусстве/.

Тираспольская Н.Л. Жизнь актрисы /М.Г.Савиной/ - Л.-М.: Искусство, 1962.-282 с.

БОРИСОВ А. Любила сцену по самозабвенья/М.Г.Савина/ //Театрал. жизнь.- 1979.- № 7.- С. 24-25.

ВИШНЕВСКАЯ Н. Сцена моя жизнь: К 125-летию со дня рождения М.Г.Савиной //Сов. женщина.- 1979.- № 4.- С. 22.

ІВАНОВ А. На Подільській сцені /М. Савіна/ // Рад. Поділля.- 1968.- 17 листоп.

КОЗЛОВА Н. Коштовний самоцвіт: /Про М.Г.Савіну/ //Рад. Поділля.- 1972.- 26 берез.

М.Г.САВИНА //Лит. в шк.- 1979.- № 2.- С. 58.- /Календарь искусств/.

ІСТОРІЯ МІСТ І СІЛ УКРАЇНСЬКОЇ РСР: В 26-ти т. Хмельницька область.- К.: Голов. ред. УРЕ, 1971.- 706 с.
М.Г.Савіна - с. 31-32.

САВИНА Мария Гавриловна /30.3 /11.4/ 1854 - 8/21/.9. 1915/ //БСЭ.- 3-е изд.- М., 1975.- Т. 22.- С. 481-482.

САВІНА М.Г. /30.Ш /11.IУ/1854/ - 8 /21/.IX 1915/ // УРЕ.- 2-е вид.- К., 1988.- Т. 9.- С. 541.

САВИНА Мария Гавриловна /30.Ш /11.IУ/ 1854 - 8 /21/ IX 1915/ // Т.Э. - М., 1965.- Т. IУ.- С. 785-788.

САВІНА Марія Гаврилівна /11.IУ 1854°- 21.IX.1915/ // Укр. рад. енцикл. словник В 3-х т.- К., 1987.- Т. 3.- С. 149-150.

САВІНА Марія Гаврилівна /30.Ш /11.IУ/1854 - 8 /21/ IX 1915/ // Артисти, композитори, художники Хмельниччини: /Бібліогр. покажч./- Хмельницький, 1989.-С. 4.

ДОКУМЕНТИ:

ДАХО , Ф - 315, оп. 1, спр. 13, арк. 27, 36, 41, 58, 73, 74, 75, 85,89

-"- Ф - 315, оп. 1, спр. 6563, арк. 90.

Травень 400 РОКІВ З ЧАСУ ЗАСНУВАННЯ М.ШЕПЕТІВКИ.

Шепетівка - місто обласного підпорядкування, центр Шепетівського району, розташоване на р.Гуоні /притоці Горині/ в 100 км. від Хмельницького. Вузол залізничних і автомобільних шляхів.

Вперше згадується в документах 1594 року. Наприкінці XVI ст. Шепетівка дістала магдебурзьке право. Населення міста брало участь у повстаннях під проводом Косинського /1591-1593 р.р./, Наливайка /1594-1596 р.р./, народно-визвольній війні 1648-1654 р.р..Після возз"єднання Правобережної України з Росією Шепетівка увійшла до складу Ізяславського повіту Волинської губернії. з 1866 року стає волосним центром.

У 1873 р. в місті збудовано залізничну станцію. В 1923-1939 р.р. Шепетівка - центр Шепетівського округу, з 1930 р. - Шепетівського району Вінницької області, з 1937 р. - Кам"янець-Подільської, а з 1954 р. - Хмельницької області.

4 липня 1941 р. Шепетівку окупували німецько-фашистські загарбники. В місті діяв партизанський загін ім. Кармалюка та підпільні групи здійснювали бойові операції, пускали під укіс ворожі ешелони, нищили гітлерівців.

11 лютого 1944 р. війська 60 армії 1-го Українського фронту під командуванням генерал-полковника І.Д. Черняховського після впертих боїв визволили Шепетівку від фашистських загарбників.

Шепетівка сьогодні - це значний промисловий і транспортний центр області. Тут працюють: головне підприємство обласного об"єднання "Хмельницькпереев", цукровий завод і м"ясні комбінати, маслоробний та 2 хлібні заводи, завод безалкогольних напоїв, тракторних втулок, металовиробів, асфальтобетонний, будівельних матеріалів, підприємства по обслуговуванню залізничного транспорту та побутового обслуговування.

Шепетівку по праву називають будівельним майданчиком. За післявоєнні роки тут побудовано житла у 10 разів більше, ніж його споруджено за весь період існування пореволюційної Шепетівки.

В місті проживає біля 51 тис. чоловік. До послуг населення сільськогосподарський технікум бухгалтерського обліку, філіал Київського індустріального технікуму, медичне та технічне училище, 8 загальноосвітніх, музична, художня та спортивна школи, 6 лікувальних закладів, 7 бібліотек, 7 клубів, 6 стаціонарних кіноустановок, краєзнавчий музей.

ЛІТЕРАТУРА :

ПОДІЛЛЯ У ВЕЛИКІЙ ВІТЧИЗНЯНІЙ ВІЙНІ /1941-1945 р.р./: Зб. документів і матеріалів - Львів: Каменяр, 1969.- 416 с.
Шепетівка - С. 6,7, 8, 14, 15, 18, 19, 24, 25, 26, 47, 48, 49, 54, 56, 65, 66, 69, 70, 76, 112, 129, 134, 173, 174, 180, 181, 187, 188, 190-192, 209, 226, 228, 238, 240, 247, 262, 273, 283, 284, 317, 332, 336, 338, 363, 364.

ТЕОДОРОВИЧ Н.И. Историко-статистическое описание церквей и приходов Волынской епархии.- Т. 3.- С. 690.

АРХИВ Юго-западной России.- Ч. 7. Т. 2.- С. 480.

БАЛИК З.Ф., Галєв В.М. Шепетівка //Історія міст і сіл Української РСР. В 26-ти т.: Хмельницька область.- К., 1971.- С. 606-627.

ГУМЕНЮК С.К., Мурський М.Д. Туристські маршрути Хмельниччини: Путівник.- Львів: Каменяр, 1983.- 120 с.
Шепетівка - С. 79-84.

КРУГЛЯК Ю.М. Ім"я вашого міста: Походження назв міст і селищ міського типу.- К.: Наук. думка, 1978.- 152 с.
Шепетівка.- С. 142.

ДОМАНК А.С., Сбойчаков М.И. Шепетовские пошольники.- М.: Политиздат, 1972.- 159 с.

МАКУХІН М. У боях за Шепетівку // Рад. Поділля.- 1989.- 11 лют.
Визволення міста від нім.-фашист. загарбників.

ШЕПЕТОВКА // БСЭ.-3-е изд.-М., 1978.- Т. 29.-С. 382.

ШЕПЕТІВКА // УРЕ.- 2-е вид.- К., 1985.- Т.12.- С. 399.

ШЕПЕТІВКА // Рад. енцикл. Історії України.- К., 1972.- Т.4.- С. 518-519.

ШЕПЕТІВКА // Укр. рад. енцикл. словник: В 3-х т.- 2-е вид.- К., 1987.- Т. 3.- С. 670.

ШЕПЕТОВКА // Ковтун В.В., Степаненко А.Р. Города Украины: /Экон.-геогр. справочник/-К., 1990.- С. 239-240.

ШЕПЕТІВКА // Історія міст і сіл Хмельницької області: /Ретроспект. бібліогр. покажч./ Ч.П. Топографічна.- Хмельницький, 1987.-С. 50-64.

ДОКУМЕНТИ :

ДАХО, Ф - 112, оп. 2, спр. 185.
- " - ФР- 863, оп. 3, спр. 888, арк. 1.
- " - ФП- 1, оп. 4, спр. 186, арк. 22-26.
- " - ФП- 2113, оп. 1, спр. 5, арк. 35.

15 червня 100 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВІДОМОГО МАТЕМАТИКА М.Г.ЧЕБОТАРЬОВА /1894-1947/.

Чеботарьов Микола Григорович - російський та український математик, член-кореспондент АН СРСР, заслужений діяч науки Росії. Він народився 15 червня 1894 року в м.Кам"янці-Подільському. З 1912 року починається студентський період життя Чеботарьова в Київському університеті. В цей час набула великого розквіту алгебраїчна школа Д.О.Граве, професора Київського університету, учня геніального російського математика П.Л.Чебишева. Незабаром Микола Григорович став одним з відомих його учнів. Питання алгебри захопили Чеботарьова з другого курсу, коли взяв активну участь в роботі алгебраїчного семінару, яким керував Д.О.Граве.

В 1915 р. в зв"язку з першою світовою війною Київський університет перевели по м.Саратова. Тут великий вплив на формування світогляду Чеботарьова як математика мав Б.М.Делонне - один з відомих учнів Д.О.Граве.

З 1916 р., після блискучого захисту дипломної роботи, Чеботарьова залишають в університеті при кафедрі.

В 1921 р. Микола Гаврилович переїжджає по м.Одеси. Тут він вже багато відомих робіт, завдяки яким стає всесвітньовідомим математиком. Робота з проблеми Фробеніуса була покладена в основу його докторської дисертації, яку він захистив в Українській Академії Наук.

В 1927 р. в зв"язку з обранням його професором Казанського університету, Чеботарьов переїжджає по м.Казані. Тут він був незмінним директором Науково-дослідного Інституту математики і механіки, а з 1943 р. по кінця свого життя очолював фізико-математичне товариство. В 1929 р. його обирають членом-кореспондентом АН СРСР, а в 1943 р. присвоюють звання заслуженого діяча науки РРСФСР. В 1947 р. за результати, одержані ним в галузі проблеми резольвент, зв"язаної з розв"язанням алгебраїчних рівнянь, він був удостоєний Державної премії. Праця вченого відзначена багатьма урядовими нагородами: орденами і медалями.

ЛІТЕРАТУРА :

РЫБНИКОВ К.А. История математики.- 2-е изд.-М.: Изд-во Москов. ун-та, 1974.- 455 с.

- Чеботарев Н.Г.- с.56, 284, 289, 318, 322, 323, 415, 4[illegible].

ГУЛЕНЮК С. Сузір"я випатних: Наші славні земляки /М.Г.Чеботарьов/ // Корчагінець.- 1973.- 26 квіт.

ЧЕБОТАРЕВ Николай Григорьевич /3/15/6. 1894- 2.7. 1947/ //БСЭ.- М., 1978.- Т. 29.- С. 43.

ЧЕБОТАРЬОВ Микола Григорович /3 /15/ VI 1894- 2.VII 1947/ // УРЕ.- 2-е вид.- К., 1985.- Т. 12.- С. 252.

ЧЕБОТАРЬОВ Микола Григорович // Укр. рад. енцикл. слов.- К., 1968.- Т. 3.- С. 733.

ЧЕБОТАРЕВ Николай Григорьевич /15.06.1894 - 2.07.1947/ // Бородин А.И. Советские математики.- К., 1982.- С. 119-120.

ЧЕБОТАРЕВ Николай Григорьевич /15.06.1894-12.07.1947/ //Бородин А.И., Бугай А.С. Биографический словарь деятелей в области математики.- К., 1979.- С. 518-519.

ЧЕБОТАРЬОВ Микола Григорович // Вчені Хмельниччини: /Бібліогр. покажч./ - Хмельницький, 1988.- С. 19.

24 червня 100 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ В.Ю.СІЧИНСЬКОГО

Січинський Володимир Юхимович - син відомого діяча Поділля Ю.Січинського, народився 24 червня 1894 р. в м.Кам"янці-Подільському. Це до недавнього часу мало кому було відоме ім"я визначного мистецтвознавця, графіка, історика архітектури. І справа не тільки в тому, що він трохи змінив прізвище, а й у тому, що всі його праці були видані за кордоном.

Середню освіту здобув у Кам"янці-Подільському. Закінчив Інститут цивільних інженерів у Петербурзі. В 1917 р. повернувся до Кам"янця і в 1920 р. емігрував до Львова. У 1923-1926 р.р. навчався у Празькому університеті і одночасно викладав тут в українському педагогічному інституті.

У 30-х р.р. працював у Львові в Науковому Товаристві ім.Шевченка. З 1940 р. - професор Українського вільного університету в Німеччині. Після другої світової війни виїхав до США і з 1949 р. працював у навчальних закладах Нью-Йорка. Тут він проявив себе здібнішого, як архітектор. За його проектами зведено церкви в США, Канаді, Бразилії.

Він автор праць з давньої архітектури України й Поділля. Унікальною в історіографії є книга нарисів Січинського "Чужинці про Україну", в якій подаються свідчення про Україну з найдавніших часів до середини XIX ст. Книга містить цікаві факти про Поділля і його міста.

Помер Січинський далеко від рідного Кам"янця-Подільського, на чужині, за океаном в 1962 році. Та всі його праці належать Україні. І нині поруч з іменем Юхима Січинського, батька подільського краєзнавства, гідно стоїть ім"я його сина - українського історика Володимира Січинського.

ЛІТЕРАТУРА :

СІЧИНСЬКИЙ В.Ю. Чужинці про Україну; Вибір з описів подорожей по Україні та інших писань чужинців про Україну за 10 століть - К.: Фірма "Довіра", 1992.- 255 с.- /Серія "Відродження"/.

Див. Геогр. покажч.

СІЧИНСЬКИЙ Володимир Юхимович /1894-1962/ //Батенов Л.В. Поділля в працях дослідників і краєзнавців XIX-XX ст. Історіографія. Бібліографія. Матеріали - Кам"янець-Подільський, 1993.- С. 351-352.

НАЗАРЕНКО Є. Володимир Січинський і подільське краєзнавство: Славетні земляки // Рад. Поділля.- 1991.- 10 трав.

СІЧИНСЬКИЙ Володимир Юхимович - /24.6.1894-25.6.1962/ // Мацько В. Літературне Поділля: Довідник і переклади - Хмельницький, 1991.- С. 103-107.

13 липня

100 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ІСТОРИКА І АРХЕОГРАФА Б.Б.КАФЕНГАУЗА /13.07.1894 - 27.06.1969/

Бернгард Кафенгауз народився в Проскурові 13 липня 1894 року в сім"ї службовця. Після закінчення гімназії вступив у Московський державний університет, який закінчив у 1920 р. Ще в студентські роки виявив нахил до наукової роботи. В роки громадянської війни Бернгард почав працювати статистом.

Згодом він - статист-економіст в системі Народного комісаріату торгівлі, а в 1930-1932 роках - доцент Інституту народного господарства ім.Плеханова, одночасно /1930-1935 роках/ - старший науковий співробітник науково-дослідного Інституту Наркомату торгівлі.

В 20-30-і роки Бернгард Борисович надрукував багато праць з питань економіки. Його діяльність на ниві економічної статистики проходила успішно. В 1936 р. Кафенгауз стає доцентом кафедри історії феодалізму Московського університету, в 1938 р. захищає кандидатську дисертацію, а з 1940 року одночасно працює науковим співробітником Інституту історії Академії наук. І проявляє себе як видатний історик і джерелознавець.

Діяльність Б.Кафенгауза як статиста-економіста зміцнила його інтерес до історії народного господарства, до соціальної проблематики і виховала точність дослідницької методики.

На основі великої кількості статистичних матеріалів Б.Кафенгауз написав дисертацію і одержав звання професора. Всього Б.Кафенгауз написав понад 170 наукових праць. Він підготував до друку і видав твори декабриста-пополянина Корниловича. Значну частину свого життя Б.Кафенгауз провів в архівах за вивченням історичних документів.

Вже на схилі літ до Бернгарда Кафенгауза прийшло визнання. З нагоди його 70-річчя АН випустила збірник "Абсолютизм в Росії", підкресливши цим внесок автора в дослідження проблеми.

ЛІТЕРАТУРА :

КАФЕНГАУЗ Б.Б. Древний Псков: Очерки по истории феодальной республики.- М.: Наука, 1969.- 135 с.

КАФЕНГАУЗ Б.Б., Новицкий Г.А. Герои Отечественной войны 1812 года.-М.: Просвещение, 1966.-130 с.

ГУМЕНЮК С. Невтомний послідник /Б.Б.Кафенгауз/ //Рад.Поділля.-1964.-30 груд.

ГУМЕНЮК С. Сузір"я видатних: Наші славні земляки /Б.Б.Кафенгауз/ //Корчагінець.-1973.-19 черв.

НАЗАРЕНКО Є. Родом з Проскурова /Кафенгауз Б.Б./ //Рад. Поділля.-1992.-7 квіт.- /З історії/.

Назаренко Є. Бернгард Кафенгауз.//Хмельницький вечірній.-1992.-29 серп.- /До 500-річчя Хмельницького/.

ЧЕРЕПНИН Л.В. Б.Б.Кафенгауз - историк и источниковед //Археологический ежегодник за 1970 год.-М., 1971.-С. 195-201.

КАФЕНГАУЗ Бернгард /Борис/ Борисович /1/13/07. 1894-27.06.1969/ //БСЭ.- 3-е изд.-М., 1973.-Т. 11.-С. 546.

Вчені Хмельниччини: /Бібліогр. покажч./ -Хмельницький, 1988.-130с.

Кафенгауз Б.Б. - С. 24-25.

24 серпня 80 років з дня народження Історика Ф.П.Шевченка /24.08.1914/.

Шевченко Федір Павлович - Історик, член корреспондент АН України /1969р./. Доктор історичних наук /з 1964 р./, професор /з 1968 р./. Народився він в м.Дунаївцях. В 1937 році закінчив Московський історико-архівний інститут. В 1940-1945р.р. працював у державних архівних установах. У 1941-1950 р.р. - доцент, завідуючий кафедрою Київського університету. У 1949-1968 р.р. - завідуючий відділом Інституту історії АН України /у 1964-1967 р.р. - заступник директора/. В 1950-1952р.р. - учений секретар Президії АН України. У 1957-1972 р.р. він головний редактор "Українського історичного журналу". В 1968-1972 р.р.- директор Інституту археології АН України, з 1972 року - старший науковий співробітник Інституту історії АН України.

Ф.П.Шевченко досліджує проблеми історії України, зарубіжних країн, історіографії. Він автор монографій: "Дуб"яна Кобилиця" /1958/, "Політичні і економічні зв"язки України з Росією" /1959/ один з авторів видання "Історія Української РСР" /Т.І, т.2, 1979/.

ЛІТЕРАТУРА :

ШЕВЧЕНКО Ф.П. Подоляни в Київській колегії та Академії в XVII-XVIII ст // Тези доп. Поділ. іст.-краєзн. конф.- Хмельницький, 1965.- С. 50-51.

ШЕВЧЕНКО Ф.П. Сторінки з історії Поділля в роки визвольної війни укр. народу 1648-1654 // Тези доп. V Поділ. іст.-краєзн. конф.- Кам"янець-Подільський, 1980.- С. 92-93.

ШЕВЧЕНКО Ф.П. Адміністративно-територіальний устрій Поділля під час визвольної війни укр. народу 1648-1654 р.р. // VI Поділ. іст.-краєзн.конф. /секція історії дожовт. пер./: Тези доп.- Кам"янець-Подільський, 1987.- С. 67-68.

ШЕВЧЕНКО Ф.П. Картографічне відображення економічного розвитку Поділля в XIX-поч. XX ст. //Проблеми економічної географії Поділля: Тези доповіней наук. конф.- Кам"янець-Подільський, 1988.- С.133-134

ШЕВЧЕНКО Ф.П. Міжнародне значення визвольної війни укр. народу 1648-1654 р.р. //Поділля в роки визвольної війни укр. народу 1648-1654 р.р.: Тези доп. наук.-практ. конф.-Дунаївці, 1992.- С. 9-11.

ШЕВЧЕНКО Ф.П. Історичне краєзнавство у взаємозв"язках з іншими спеціальними історичними дисциплінами //Дунаївці: Їх роль і місце в історії Поділля: Тези доп. респ. наук. конф.- Дунаївці, 1993.- С. 12-13.

X X X

ВИНОКУР І., Прокопчук В. На терені історії: /Про Шевченка Ф.П./ // Рад. Поділля.-1991.- 28 груд.

ГУМЕНЮК С.К. Сузір"я видатних: Наші славні земляки /Ф.П.Шевченко/ // Корчагінець.- 1973.- 24 трав.

ГУМЕНЮК С.К., Морський М.Д. Туристські маршрути Хмельниччини: Путівник.- Львів: Каменяр, 1983.- 120 с.
Шевченко Ф.П.- С. 40.

ШЕВЧЕНКО Федір Павлович /24. 08.1914/ // Баженов Л.В. Поділля в працях послідників і краєзнавців XIX-XX ст.: Історія. Бібліографія. Матеріали.- Кам"янець-Подільський, 1993.- С. 397-398.

ШЕВЧЕНКО Федір Павлович // Історія Академії наук Української РСР.- К., 1982.- С. 788.

ШЕВЧЕНКО Федір Павлович /24.VIII.1914/ // УРЕ.- 2-е вид.-К., 1985.- Т. 12.- С. 392.

ШЕВЧЕНКО Федір Павлович // Рад. енцикл. Історії України.- К., 1972.- Т. 4.- С. 516-517.

ШЕВЧЕНКО Федір Павлович /24.VIII.1914/ // Укр. рад. енцикл. словник.- 2-е вид.- К., 1987.- Т. 3.- С. 667.

ШЕВЧЕНКО Федір Павлович /24. VIII 1914/ // Вчені Хмельниччини: /Бібліогр. покажч./ - Хмельницький, 1988.- С. 20-21.

29 вересня 90 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ М.О.ОСТРОВСЬКОГО /29.09.1904-22.12.1936/.

Народився письменник в с.Вілії Острозького повіту Волинської губернії в сім"ї робітника. Тут в 1913 році закінчив з похвальним листом церковно-парафіяльну школу. Восени 1914 року Микола Олексійович працює на залізничній станції Шепетівка, а в 1918 році - на міській електростанції. Під час німецької окупації та громадянської війни виконував доручення підпільного ревкому. На початку серпня 1919 року з частинами Червоної Армії залишив Шепетівку. В 1920 році служить в кавалерійській бригаді Г.Котовського, а потім у 1-й Кінній армії. В кінці серпня під м.Львовом був важко поранений. Після закінчення громадянської війни - робітник Київських залізничних майстерень.

В 1924р. тяжко захворів. З 1927 року не підводиться з ліжка, поступово втрачає зір. Не дивлячись на це заочно навчається в Московському Комуністичному університеті. В 1930 розпочинає роботу над романом "Як гартувалася сталь". В 1932 р. вийшла перша, а в 1934р. - друга книга цього роману. Роман перекладено на багато мов світу. І липня 1934 р. М.Островський прийнятий в члени Спілки письменників.

В липні-жовтні 1935 р. в журналі "Молода гвардія" друкуються перші глави нового роману письменника "Народжені бурею". Виступає Островський і як пристрастний публіцист.

Помер М.О.Островський 22 грудня 1936 р.

ЛІТЕРАТУРА :

Основні видання творів М.О.Островського

СОБРАНИЕ сочинений: В 3-х т. /Н.Островський; /Ред. кол.: И.Ф.Авдиенко и др.; Вступ. статья В.Озерова, С. 5-26/.- М.: Мол. гвардия, 1974-1975.- Т. 1-3.

СОБРАНИЕ сочинений: В 3-х т. /Н.Островський; /Вступ. ст.Л.Аннинского, с. 7-28/.- М.: Мол. гвардия, 1989.- Т. 1-3.

ОСТРОВСКИЙ Н.А. Как закалялась сталь: Роман.- К.: Молодь, 1989.-349 с.

ОСТРОВСКИЙ Н.А. Рожденные бурей: Роман.- К.: Молодь, 1985.-190с.

ПИСЬМА к другу /П.Новикову/ /Подготовили А.Лиханов и В.Шмитков.- М.: Мол. гвардия, 1968.- 127 с.

Основні видання творів М.Островського в перекладах українською мовою.

ТВОРИ в 3-х т.- К.: Молодь, 1979.- Т. 1-3.

ЕСТАФЕТА мужності: Промова. Бесіди. Листи.- К.: Рад. письменник, 1977.

ЯК ГАРТУВАЛАСЯ сталь: Роман /М.Островський; Пер. з рос. В.Л. Петровського; /Перерб. по 3-го укр. вид. Г.І.Петровського; Портр. М.Островського роботи худож. Г.Б.Левицької/.- Львів: Каменяр, 1983.-335 с.

ЯК ГАРТУВАЛАСЯ сталь: Інсценізація в 3-х д. /Ничикова.- К.: Мистецтво, 1976.- 64 с.- /Б-чка худож. самодіяльності. № 19/.

Про М.Островського

ИСТОРИЯ русской советской литературы /1917-1940/. Под ред. А.И.Метченко и С.М.Петрова.- М.: Просвещение, 1983.
М.Островський - С. 45-465.

ІСТОРІЯ міст і сіл Української РСР: В 26-ти т. Хмельницька обл.- К.: Голов. ред. Укр. рад. енцикл. АН УРСР., 1971-706 с.
Про М.Островського М.О. - С. 36, 37, 269, 287, 474-477, 480, 613-627.

ОСТРОВСКАЯ Р.П. Николай Островский.- /5-е изд./.- М.: Мол. гвардия, 1988.- 221 с.- /Жизнь замечат. людей: Сер. биогр. Вып. 13/.

АННИНСКИЙ Л.А. "Как закалялась сталь" Николая Островского.- 3-е изд., испр.- М.: Худож. лит., 1988.- 159 с.

ЖИЗНЬ И творчество Николая Островского: Материалы для выст. в шк. и дет. б-ке.- 2-е изд., доп.- М.: Дет. лит., 1984.- 11 с.

ЛИТВИНОВ В.В. Талант и мужество: О худож. особенностях романа Н. Островского "Как закалялась сталь". Кн. для учащихся.- М.:

Просвещение, 1983.-96 с.

НОВИКОВ П.Н. Счастье быть бойцом: Воспоминания о Н.Островском.- /3-е изд./.-М.: Мол. гвардия, 1986.-285 с.

ШОПА И.А. Мужественный всадник: Роман /Авт. пер. с укр. Н.Андриевской.-М.: Сов. писатель, 1982.-384 с.

ЯКОВЛЄВ Г.М. Горіння: Докум. повість /про М.О.Островського/.- К.: Молодь, 1988.- 118 с.

ГРОЗНОВА Н.А. Счастье борца: О романе Н.А.Островского: "Как закалялась сталь": Кн. для учителя.- М.: Просвещение, 1988.- 175 с.

ЯКОВЛЄВ Г.М. Микола Островський.- К.: Молодь, 1977.-80 с.

ОСТРОВСЬКИЙ Николай Алексеевич //БСЭ - 3-е изд.-М., 1975.-Т.18- С. 588-589.

ОСТРОВСЬКИЙ Микола Олексійович //УРЕ.-2-е вид.-К., 1982.-Т.8.- С. 90.

Документи :

ДАХО. ФП - 34, оп. 1, спр. 2, арк. 36.

9 жовтня

90 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ПОЕТА М.П.БАЖАНА /9.10.1904р.-23.11.1983р./

Бажан Микола Платонович - український поет, академік АН України /1951/, заслужений діяч науки України /1966/, лауреат двох Державних премій /1946,1949 р.р./.

Народився поет 9 жовтня 1904 р. в м.Кам"янці-Подільському в сім"ї військового службовця. Вчився у Київському кооперативному Інституті та Інституті зовнішніх зносин. З поезіями почав виступати ще в студентські роки. Перші вірші надрукував у 1923р.

У 20-і роки редагував журнал "Кіно", писав статті з питань кінематографії, консультував і писав сценарії.

В роки Великої Вітчизняної війни був на фронті, редагував газету для партизанів і населення тимчасово окупованих областей. В 1943-1948 р.р. працював заступником Голови Ради Міністрів України. Був головою Спілки письменників України /1953-1959/, секретарем правління Спілки письменників, головним редактором УРЕ / 1958-1983/.

М.Бажан - автор численних критичних і публіцистичних статей, оповідей, виступів. Частина з них вийшла окремими виданнями. Багато працював у галузі поетичного перекладу /"Витязь у тигровій шкурі" Шота Руставелі, "Фархад і Ширін" А.Навої, твори О.Пушкіна, В.Маяковского, С.Чиковані, Р.Тагора та багатьох інших поетів/. За літературну і громадську діяльність М.Бажан удостоєний звання Героя Соціалістичної Праці, заслуженого діяча науки України, заслуженого діяча мистецтв Грузії, народного поета Узбекистану. За переклади українською мовою творів Ш.Руставелі, А.Навої, О.Пушкіна, А.Міцкевича, В.Маяковського М.Бажан першим в 1980р. був нагороджений премією спілки письменників ім.М.С.Тихонова.

ЛІТЕРАТУРА :

Основні видання творів М.П.Бажана.

ТВОРИ: В 4-х т. /Перепід. Л.Новиченка, с. 5-40.-К.: Дніпро, 1984-1985.- Т. 1-4.

ТВОРИ. В 2-х т.- К.: Дніпро, 1965.- Т. 1-2.

ТВОРИ. /Крит.-біогр. нарис: Євген Адельгейм" Поезія подвигу".- К.: Молодь, 1969.- 222 с., 6 л. іл.- /Шк.бібліотека/.

Вибране: Вірші та поеми/ Упоряд. та вступ. ст. П.Д.Моргаєнка.- С.5-20.-К.: Рад. письменник, 1987.- 206 с.- /Шк.б-ка/.

БАТЬКИ Й СИНИ: Поезії.- К.: Молодь, 1980.- 207 с.

ДОРОБОК: Вибрані поезії.- К.: Дніпро, 1979.-375 с.

ДОРОГА: Вибране.- К.: Держлітвидав УРСР, 1964.- 267 с.

Думи і спогади.- К.: Рад. письменник, 1982.-326 с.

КАРБИ: Вірші.- К.: Рад. письменник, 1978.-85 с.

ЛЮДИ, книги, шати: Статті про літературу.- К.: Рад. письменник, 1962.-239 с.

ПРО М.П.БАЖАНА

ІСТОРІЯ української літератури: У 8-ми т.-К.: Наук.думка,1971.- Т. 6-8.

Про М.П. Бажана див.Покажчик імен і назв.- Т. 6 - С. 503; Т. 7.- С.392; Т.8-С.561.

УКРАЇНСЬКА радянська література /За ред. П.П.Коваленка та В.В.Фащенка.- К.: "Вища шк., 1979.

Про М.Бажана див. Іменний покажчик.- С. 642.

МАТЕРІАЛИ до вивчення історії української літератури: У 5-ти т.- К.: Рад. шк., 1986.

Т. 5. Кн. І Микола Платонович Бажан - С. 531-555.

АВТОБИОГРАФИЯ //Сов. писатели: Автобиографии в 2-х т.-М., 1959.- Т. І.- С. 104-105.

АДЕЛЬГЕЙМ Є.Т. Микола Бажан.- К.: Дніпро, 1974.- 250 с.

ГОЯН Я., Прощаков В. Майстер карбів: /Про творчість М.Бажана/ // Рад. Україна.- 1982.- 25 берез.

ДРОБОТ П.М., Серпюк П.О. Вивчення творчості Миколи Бажана: Посібник для вчителів.- К.: Рад. шк., 1986.-119 с.

КАРБОВАНИХ слів володар: Спогади про М.Бажана: /Збірник /Упоряд. Н.В.Бажан - Дауер.- К.: Дніпро, 1988.- 516 с.

КИПНИС-ГРИГОРЬЕВ Г. "Поэт, чей талант эпичен"...: История одной переписки // Лит. газ.- 1989.- 29 нояб.- С. 6.

Про М.П.Бажана.

КОСТЕНКО Н. Поетика Миколи Бажана /1941-1977/.- К.: Вища шк., 1978.-216 с.

Про Миколу Бажана: Літ.-критич. ст., есе /Упоряд. П.Д.Моргаєнко.- К.: Рад. письменник, 1984.-335 с.

БРИЛІНСЬКИЙ Д. Микола Бажан // Хмельницький вечірній.-1992.- 28 жовт.- /Визначні діячі/.

БАЖАН Микола Платонович // Історія АН УРСР.- К., 1982.- С. 662.

БАЖАН Микола /Николай Платонович/ //БСЭ.-3-е изд.- М., 1970.- Т. 2.- С. 519.

БАЖАН Микола /Николай/ Платонович // Краткая лит. энцикл.-М., 1962.- Т.1.- С. 395.

БАЖАН Микола Платонович /1904-1983/ // Лит. энцикл. словарь.- М., 1987.- С. 550.

БАЖАН Микола Платонович // Укр. рад. енцикл. словник.- 2-е вид.- К., 1986.-С. 123.

БАЖАН Микола Платонович // УРЕ. 2-е вид.- К., 1977.- Т. 1.- С. 319-320.

БАЖАН Микола Платонович // Українські письменники: Біобібліогр. словник у 5-ти т.- К., 1965.- Т. 4.- С. 33-49.

БАЖАН Микола Платонович //Письменники Радянської України: Біобібліогр. довідник.- К., 1981.- С. 8-9.

Микола Бажан // 22 черв.- 9 трав. Письменники України у Великій Вітчизняній: Біобібліогр. довідник.- К., 1960.- С. 15-16.

БАЖАН Микола Платонович //Письменники Хмельниччини: /Бібліогр. покажч.- - Хмельницький, 1989.- С. 5.

Документи :

ДАХО. Ф-249. оп. 1. спр. 167.

6 листопада

60 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ В.А.МАНЯКА /1934-1992/

Володимир Антонович Маняк - український прозаїк, публіцист, член Спілки письменників України - народився 6 листопада 1934р. в с.Криштопівка Волочиського р-ну.

Після закінчення у 1956 р. факультету журналістики Львівського університету, працював у редакціях газет і журналів України.

В.Маняк - автор понад двадцяти книжок /"Балада про чорнозем", "Помноліття", "Проспект імені людей", ін./серед яких важливе місце посідає роман-дилогія "Поділля" /1984/.

Ім"я В.Маняка стоїть серед тих, хто першим здійснив гірке й жадане воскресіння, хто повернув народ з дороги безпам"ятства. Лебединою піснею, пам"ятником мільйонам загиблих від голодомору, в тому числі хмельничан, стала Народна Книга-Меморіал "33-й: голод" /1991/, упорядкована В.Маняком і його дружиною, талановитим журналістом, теперішнім заступником редактора журналу "Людина і світ" Л.Коваленко. Серед тисяч свідчень людей, які вижили в тяжку годину голодомору, 31 - з Хмельницької області.

Своєю книгою упорядники засвідчили велику любов і повагу до українського народу і рідного краю, всебічне розуміння нашої минувшини, науковий і, разом з тим, глибоко аналітичний підхід до фактів чорної доби в історії України.

ЛІТЕРАТУРА:

Основні видання творів:

БОРОЗНИ: Роман.- К.: Рад. письменник, 1977.-254 с.

ВОСЬМИЙ день тижня: Поділ. повість.-К.: Рад. письменник, 1983.-255 с.

ЗЕМЛЯ людей: Поділ. повість.-К.: Рад. письменник, 1988.-249 с.

ПОДІЛЛЯ: Дилогія.-К.: Дніпро, 1984.-520 с.

33-й: Голод: Народна Книга - Меморіал.-К.: Рад. письменник, 1991.-583 с.

Про письменника :

ПРО присудження Державних премій України ім.Т.Шевченка 1993 р.: Указ Президента України //Літ.Україна.-1993.- 11 берез.

В галузі журналістики і публіцистики Маняку Володимиру Антоновичу /посмертно/ за Народну Книгу - Меморіал - "33-й: голод".

БАЖЕНОВ Л.В. Поділля в працях дослідників краєзнавців XIX-XX ст.: Історіографія. Бібліографія. Матеріали. - Кам"янець-Подільський, 1993.-С. 280.

МАНЯК В.А. //Мацько В.Літературне Поділля.- Хмельницький. 1991.- С. 45-46.

18 листопада 75 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ І.М.ДУЗЯ.

Дузь Іван Михайлович - український літературознавець, критик. Народився 18 листопада 1919 року в м.Волочиську в сім"ї робітника. Закінчив філологічний факультет Одеського університету /1947/ та аспірантуру. Учасник Великої Вітчизняної війни. Працював учителем Волочиської середньої школи № 1, журналістом.

Виконував обов'язки декана філологічного факультету Одеського університету. Нині - завідує кафедрою української літератури цього ж університету.

Доктор філологічних наук, професор, заслужений працівник культури України. Член Спілки письменників з 1982 року. Нагороджений орденами та медалями.

ЛІТЕРАТУРА :

ДУЗЬ І.М. В серці у моїм...: Худ.- док.нариси .- Одеса: Маяк, 1988.-189 с.

ДУЗЬ І.М. Вивчення творчості Остапа Вишні в школі: Посібник для вчителів.- К.: Рад. шк., 1970.- 128 с.

ДУЗЬ І.М. Висота Коцюбинського //Рад. Поділля.- 1986 - 9 трав.

ДУЗЬ І.М. Від заціуму по прем"єри: Творч. історія п"єс О.Корнійчука.- К.: Рад. письменник, 1985. - 205 с.

ДУЗЬ І.М. На все життя: Літерат. нарис: /Нарис/ /І.Дузь.- Одеса: Маяк, 1986.- 118 с.

ДУЗЬ І.М. Остап Вишня: Літ. портрет.- К.: Держлітвидав УРСР, 1962.- 85 с.

ДУЗЬ І.М. Остап Вишня: Нарис про творчість.- К.; Одеса: Вища шк., 1989.- 180 с.

Дузь І.М. Публіцистика Павла Тичини: Учб.-метод.посібник.- Одеса, 1960.- 98 с.- /Одес. ун-т/.

ДУЗЬ І.М. Смішного слова чародій: Худож.-докум. нариси /про поета-сатирика С.І.Олійника/.- Одеса: Маяк, 1989.-142 с.

ДУЗЬ І.М. Союз сердець: Літ. нотатки і нариси.- Одеса: Маяк,

1982.- 95 с.

ДУЗЬ І.М. Степан Олійник: Критико-біогр. нарис. - Одеса: Маяк, 1968.- 104 с.

Х Х Х

ДАЙЧМАН С. Джерела: /Про І.М.Дузя/ // Рад. Поділля.-1979.- 17 листоп.

ДУБИНКА П. Вчений, письменник, публіцист: До 70-річчя земляка, вченого-філолога, публіциста і літературознавця І.М.Дузя// Зоря.- 1989 - 18 листоп.

ІВАН ДУЗЬ// Письменники Радянської України: Довідник.-К., 1976.- С.106.

Іван Дузь //Письменники України у Великій Вітчизняній : Бібліогр. довідник.- К., 1980.- С. 115.

ДУЗЬ Іван Михайлович // Письменники Радянської України: Бібліогр. довідник.- К., 1981.- С. 80.

ІВАН Михайлович Дузь: Бібліогр. покажчик /Л.С.Скржипчак.- Одеса, 1980.- 63 с.

ДУЗЬ Іван Михайлович 7//Письменники Хмельниччини: /Бібліогр. покажч./ - Хмельницький, 1989.- С. 17.

14 грудня 80 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ С.К.ГУМЕНЮКА - ВІДОМОГО ІСТОРИКА-КРАЄЗНАВЦЯ, БІБЛІОГРАФА ПОДІЛЛЯ /1914-1991/

Степан Костянтинович Гуменюк народився 14 грудня 1914 р. в с.Михайлівка, тепер Ярмолинецького р-ну. Відомий історик-краєзнавець, бібліограф Поділля, кандидат історичних наук /з 1977/, громадський діяч, голова історико-краєзнавчого товариства.

У 1932-1941 р.р. працював учителем історії, директором школи. Закінчив у 1940 р. історичний факультет Вінницького педінституту. Учасник Великої Вітчизняної війни.

З 1947 р. - секретар, з 1954 р. - заступник голови, в 1960-1982 р.р. - завідуючий відділом Хмельницького виконкому обл. Ради народних депутатів. З 1982 по 1991 рік Степан Костянтинович працював головним бібліографом Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки.

Гуменюку належать понад 500 публікацій, брошур, методичних посібників про історію Поділля та м.Хмельницького, їх культурну спадщину.

Наукові послідження Степана Костянтиновича - це цілий цикл робіт: "Історичні місця Хмельниччини", "Шляхами кам"яного літопису", "Знатні люди краю", "Свідки історичних подій": Розповідь про пам"ятні місця м.Хмельницького", "Нариси історії Поділля". На допомогу вчителю /у співавторстві/ та ін.

За наукове послідження "Боротьба трудящих Поділля з внутрішньою контрреволюцією та іноземною інтервенцією в роки громадянської війни /1918-1920 р.р./ "йому присвоєне вчений ступінь кандидата історичних наук.

З 1964 по 1991 рік С.К.Гуменюк був беззмінним головою Хмельницького обласного історико-краєзнавчого товариства, організатором і учасником I-III Подільських історико-краєзнавчих конференцій /1965-1990/.

Працюючи головним бібліографом Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки, Степан Костянтинович вніс безцінний вклад у розвиток краєзнавчої бібліографії. Спільно з працівниками краєзнавчого відділу він зібрав понад 12,5 тисяч назв літератури, публікацій про Поділля, упорядкував їх і

видав цілий ряд важливих тематичних покажчиків, серед яких "Пам"ятники Історії та культури Хмельницької області", "Вчені Хмельниччини", "Артисти, композитори, художники Хмельниччини", "Письменники Хмельниччини", та ін., що сьогодні складають цінний фонд подільлезнавства.

ТВОРИ:

БОРОТЬБА трудящих Поділля з австро-німецькими окупантами в 1918р. //Боротьба за владу Рад на Україні.- К., ~~Наук думка,~~ 1977.- С. 138-156.

ЗА ВЛАДУ РАД: /Проскурів у 1917-1920 р.р./ - Хмельницький, 1981.-35 с.

ПОДВИГ юних: З Історії боротьби комсомольців і молоді Хмельниччини проти німецько-фашистських загарбників - Хмельницький, 1983.- 43 с.

ПРОСКУРІВСЬКЕ підпілля.- Хмельницький, 1982.- 29 с.

РАДЯНСЬКЕ будівництво на Поділлі в період громадянської війни.- Хмельницький, 1981.- 51 с.

РЕВОЛЮЦІЙНИЙ рух на Поділлі на поч. XX ст. - Хмельницький, 1989.- 23 с.

СВІДКИ історичних подій: Розповіль про пам"ятні місця м.Хмельницького.- Львів: Каменяр, 1970.-34 с.

Нариси Історії Поділля: На допомогу вчителю - Хмельницький, 1990.-327 с. - /у співавт./

НАРИСИ Історії Хмельницької обласної партійної організації.- Львів, 1982.-271 с.- /в співавт./

УПОРЯДНИК бібліографічних покажчиків: Історія міст і сіл Хмельницької області.- Хмельницький, 1987.- Ч. I - 176 с.
1988.- Ч.2 - 451 с.

ПАМЯТНИКИ истории и культуры Хмельницкой области.- Хмельницький, 1986.- 128 с.

ХМЕЛЬНИЦЬКОМУ 500.- Хмельницький, 1988.-157 с.

ПИСЬМЕННИКИ Хмельниччини.- Хмельницький, 1989.-117 с.

ВЧЕНІ Хмельниччини.- Хмельницький, 1988.-131 с.

АРТИСТИ, композитори, художники Хмельниччини.- Хмельницький, 1989.- 80 с.

ЛІТЕРАТУРА :

ШУДРЯ М.А. Рокючий пил землі: /Про С.К.Гуменюка/ //Трибуна лектора.- 1979.- № 1.-С. 24-26.

ГУМЕНЮК С.К. //Баженов Л.В. Поділля в працях послідників і краєзнавців XIX-XX ст.- Кам"янець-Подільський, 1993.- С.185-186.

КАРВАН С.Л. С.К.Гуменюк - відомий бібліограф - краєзнавець Поділля //Культура Поділля: Історія і сучасність: Матеріали другої науково-практич. конф. присвяченої 500-річчю м.Хмельницького 27-29 серп. 1993р. - Хмельницький, 1993.- С. 228-229.

ГУМЕНЮК С.К.: /Некролог/ //Рад.Поділля.- 1991.- 29 жовт.

ГУМЕНЮК С.К.: Бібліогр. список літ. /1960-1979/.-Хмельницький, 1980.-20 с.

ГУМЕНЮК С.К. //Вчені Хмельниччини: /Бібліогр. покажч./- Хмельницький, 1988.- С. 122-124.

Грудень 360 РОКІВ З ЧАСУ ЗАСНУВАННЯ М.СЛАВУТИ.

Славута - місто обласного підпорядкування, центр Славутського району, розташоване на р.Горині /притока Прип"яті/ в 118 км від Хмельницького.

Виникла Славута у 1634 р. в результаті об"єднання двох поселень Держані і Волі, які перебували під владою Польщі. Новостворене поселення спочатку називалося Славутинок, згодом Славутою. В другій половині 30-х років XVII ст. Славута перетворилась на містечко. В 1648 р. її жителі покозачилися й приєдналися до військ Б.Хмельницького. У 1754 р. містечку надано магдебурзьке право. Після 2-го поділу Польщі /1793 р./ Славута у складі Правобережної України возз"єдналася з Росією. З 1797 р. - це містечко Ізяславського повіту Волинської губернії, пізніше - волосний центр.

В 70-х роках XIX ст. на лінії Шепетівка-Здолбунів у Славуті збудовано залізничну станцію.

З 1923 р. Славута - райцентр Шепетівського округу, з 1932 р. в складі Вінницької області, з 1937 р. - Кам"янець-Подільської /з 1954 р. - Хмельницької/ області.

7 липня 1941 р. гітлерівці окупували місто. Восени 1941р. вони організували в Славуті центральний збірний табір Правобережної України для поранених, хворих червоноармійців, назвавши його "Гроблазарет", табір 301". Тут фашистські кати замучили і розстріляли 150 тисяч солдат і офіцерів Червоної Армії.

Жителі міста з перших днів окупації стали на шлях боротьби проти ненависного ворога. В Славуті і районі створюється близько 20 підпільних антифашистських груп. Восени 1941 р. лікар Ф.М.Михайлов об"єднав підпільні групи Славутського і Шепетівського районів в одну антифашистську організацію, яка налічувала близько 200 чоловік.

За дорученням підпільного комітету в червні 1942 р. диверсійна група А.З.Олухи організувала втечу кількох десятків військовополонених із "Гроблазарету". З членів диверсійної групи та

військовополонених створюється партизанський загін під командуванням А.З.Одухи, який незабаром перетворився у партизанське з"єднання. На бойовому рахунку славутських партизанів 225 пущених під укіс німецьких ешелонів разом з живою силою і військовою технікою, близько 15 тисяч убитих і поранених фашистів.

18 січня 1944 р. частини і з"єднання 23-го стрілецького корпусу 60 армії у взаємодії з місцевими партизанами визволили м. Славуту від гітлерівських загарбників.

Славута сьогодні - це сучасне місто з населенням більше 35 тис. чоловік. Основні галузі промисловості: будіндустрія /заводи: "Булфаянс", силікатних стінових матеріалів, залізобетонних конструкцій, рубероїдний склозавод/; металообробна /ремонтно-механічний/; деревообробна /деревообробний комбінат/; легка /суконна, швейна, меблева фабрика/; харчова /цикорієсушильний, маслоробний, хлібний, пивоварний заводи/.

Чималих успіхів досягли славутчани у розвитку народної освіти: у місті 8 загальноосвітніх, музична, спортивна школи.

Культурні запити жителів міста задовольняють 5 бібліотек, 6 клубних закладів, Будинок культури, 3 стаціонарні кінноустановки.

На варті здоров"я 4 лікарняних закладів, 10 здоровпунктів на підприємствах, 3 аптеки.

ЛІТЕРАТУРА :

ПОДІЛЛЯ у Великій Вітчизняній війні /1941-1945 р.р./: Зб. документів і матеріалів.- Львів: Каменяр, 1969.- 416 с.

Славута - с. 4,5,7,8,48,69-71, 102-111,129,136,174,180, 187,188,191-195,197,202,203,224-239,240,243-247,277,278,317, 340,352,356.

ДОМАНК А., Сбойчаков М. Подвиг доктора Михайлова.- М.: Сов. Россия, 1971-283 с.

Повість про організатора і керівника Славут. міжрайон. підпіл. орг.

ГУМЕНЮК С.К., Юрський М.Д. Туристські маршрути Хмельниччини: Путівник.- Львів: Каменяр, 1983.-120 с.

Славута - С. 84-89.

ДЕРКАЧУК В.А., Даневський В.П. Славута // Історія міст і сіл Української РСР: В 26-ти т. Хмельницька обл.- К., 1971.- С.460-473.

БАСИРОВ В., Сапожник О. Славута: Краєзнавчий нарис.- Львів: Каменяр, 1981.- 46 с., ил.

КРУТЯК Ю.М. Ім"я вашого міста: Походження назв міст і селищ міського типу.- К.: Наук. думка, 1978.-152 с.

Славута - С. 120.

БАСЫРОВ В., Сапожник А. Славута. Нетешин: Краеведческий очерк.- Славута, 1989.-96 с.

БОГДАНОВА В. Є у міста свій герб: /Сесія Славут. міськ. ради нар. депутатів затвердила герб міста/ //Трудівник Полісся.-1993.- 25 верес.

Славута //Ковтун В.В., Степаненко А.В. Города Украины: /Экон.-геогр. справочник/.-К., 1990.-С.238-239.

САПОЖНИК О. Це було у січні //Трудівник Полісся.-1993.-19 січ.- /Стежками рідного краю/.

Визволення Славути в січні 1944 року.

СЛАВУТА //БСЭ.-3-е изд.- М., 1976.- Т. 23.- С. 543.

СЛАВУТА // УРЕ.-2-е вид.- К., 1983.- Т. 10.- С. 244.

СЛАВУТА //Рад. енцикл. Історії України.- К., 1972.- Т. 4.-С.113-114.

СЛАВУТА //Укр. рад. енцикл. словник: В 3-х т.- 2-е вид.- К., 1987.- Т. 3.- С. 234.

СЛАВУТА // Історія міст і сіл Хмельницької обл.: /Ретроспект. бібліогр. покажч./ Ч. II. Топографічна.-Хмельницький, 1987.- С. 38-50.

З М І С Т :

- Передмова - 3
- Перелік пам"ятних дат на рік - 4
- 50 років з часу заснування м.Красилова - 8
- 50 років з дня загибелі В.О.Котика - II
- 50-річчя визволення Хмельницької області від німецько-фашистських загарбників - I3
- Поради бібліотекареві - I6
- I40 років з дня народження М.Г.Савіної - I9
- 400 років з часу заснування м.Шепетівки - 2I
- I00 років з дня народження М.Г.Чеботарьова - 24
- I00 років з дня народження В.Ю.Січинського - 26
- I00 років з дня народження Б.Б.Кафенгауза - 28
- 80 років з дня народження Ф.П.Шевченка - 30
- 90 років з дня народження М.О.Островського - 32
- 90 років з дня народження М.П.Бажана - 35
- 60 років з дня народження В.А.Маняка - 38
- 75 років з дня народження І.М.Дузя - 40
- 80 років з дня народження С.К.Гуменюка - 42
- 360 років з часу заснування м.Славути - 45